

X. SEKCIÓ

Szakedolgozók jövőképe a magyar egészségügyi ellátórendszerben

Ápolásvezetői kihívások a XXI. században

Virág Jánosné, Nagy Géza

*Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kórházak
és Egyetemi Oktatókórház, Nyíregyháza*

Jelen korunk biztos történései a változások. A változás időszakában, ami mindig állandó igény marad, az a minőségi ápolás. Hogyan, milyen módszerekkel tudunk a kihívásoknak eleget tenni. A több mint egy évtizede finomodó gyakorlat bemutatása, iránymutatás az ápolásvezetők részére. Az előadás célja a bevált gyakorlat bemutatása.

Az előadás alapjául szolgáló vizsgálati anyag, azon ápolási mutatók, melyek objektív adatok, mely kifejezi egy adott ápolási egységen elvégzett ápolói feladatok mennyiségét. A mennyiségi teljesítés ismeretével a humán erőforrás igénye optimalizálható. A vizsgálati módszer retrospektív adat elemzésével valósul meg.

A változások tengerében az ápolásvezetői feladat összetett, ápolásszakmai és vezetés-szakmai szempontból is felkészült munkatársat igényel. A korábban megszokott módszerektől el kell tudni rugaszkodni és objektív adatokkal, tényszerűen kell tudni alátámasztani az intézkedéseinket. A változó munkahely, az áthelyezés, az átvezénylés mint eszköz a humán erőforrás objektív igényét támogatja.

Mi alapján határozható meg egy ápolási szakellátást nyújtó ápolási egység, ápolói létszám igénye? Mely feladatok igényelnek magasabb létszámú szakszemélyzetet? Ho-

gyan lesz transzparens az ápolás, mi alapján fogadja el az ápolói közösség ezen ápolásvezetői módszereket? A humán erőforrás menedzselése, milyen feladatokat, felkészültséget igényel?

Ezen kérdések megválaszolása kerül bemutatásra, tényekkel alátámasztva, mely gyakorlatban több mint egy évtizede működik szervezetünkben. Az idő azt bizonyítja, hogy az átgondolt ápolásvezetői iránymutatás lekövezett útként szolgál a göröngyös változásokkal teli kihívásokra.

Kulcsfogalmak: változás, objektív adat, transzparencia, (ápolás)vezetői módszerek

Betegbiztonság a kórházi ellátásban

Székely Attiláné

*Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kórházak
és Egyetemi Oktatókórház, Nyíregyháza*

Az egészségügyi ellátórendszerek működésének alapfeltétele az elérhetőség, a horizontális és vertikális átjárhatóság az ellátási szintek között, kiemelten fontos a megfelelő szintű ellátás biztosítottasága. Ahhoz, hogy az egészségügyben megfelelő színvonalú ellátás történjen, az egyik legfontosabb elem a biztonságos betegellátás. Ezt természetesen biztosítják a protokollok, indikátorok és standardok. Azonban mindezek mellett számolnunk kell az emberi tényezővel is.

Célom az volt, hogy az általam vezetett osztályon képet kapjak a biztonságos betegellátásról.

Kérdőíves kutatást választottam, kényelmes mintavételezéssel az általam vezetett belgyógyászati osztály részlegein. Hat részleg tartozik az irányításom alá, több mint hetven szakdolgozó, akik között segédápolók, szakápolók, felsőfokú végzettséggel (főiskolai, egyetemi) rendelkező szakemberek is vannak. Összesen 71 db kérdőívet osztottam ki a kollégáim között, amelyekből 71 darabot vissza is kaptam.

Az adatok feldolgozásából és értékeléséből kiderült, hogy a betegátadás biztonságosnak tekinthető az osztályomon. A végzettségek függvényében a kvalifikáltabb dolgozók magasabb tudás birtokában vannak, de nem sikerült bebizonyítani, hogy ezek az eredmények szignifikánsak. Osztályunkon a műszakátadás szóban és írásban történik ágytól-ágyig, azonban a vártnál kevesebb idő jut egy-egy beteggel kapcsolatos információk átadására. Több dolgozó válaszából kiderült, hogy a betegátadást nem, vagy csak részben oktatták számukra, így elsősorban tapasztalati tudásukra építenek, ami egy álbiztonságot eredményezhet a szakdolgozók részére.

Az álbiztonság érzése magas kockázattal bír a biztonságos betegellátás folyamatában a beteg, a szakdolgozó és a szolgáltató szempontjából is. Ha egy fontos információ nem kerül átadásra, annak negatív következményei lehetnek: elhúzódnó gyógyulási idő, ápolási számok növekedése, nosocomiális infekciók rizikójának emelkedése, növekedő költségek, továbbá csökkenhet a betegelégedettség mértéke, esetleg bizalomvesztés is kialakulhat. Emelkedhet a betegpanaszok, kártérítések száma.

Kulcsfogalmak: betegbiztonság, betegazonosítás, minőségi betegellátás

Az egészségügyi szolgálati jogviszony szabályozásának szakdolgozókat érintő nehézségei

Üveges Katalin Irén

*Dr. Manninger Jenő Baleseti Központ,
Budapest*

Az egészségügyi dolgozók munkavégzésére a közelmúltig jellemző volt, hogy egészségügyi tevékenységüket többes jogviszonyban végezték. Ennek a megszüntetésére, a dolgozók foglalkoztatásának szabályozására irányul az új egészségügyi szolgálati jogviszony létrehozása.

A kormány döntése: az állami egészségügyi szektort kivezették a Közalkalmazotti törvény hatálya alól és új jogállási törvény hatálya alá helyezte. A jogviszonyváltás kapcsán a szakdolgozók a legnagyobb vesztesei a közalkalmazotti státuszvesztésnek. Az évek alatt a közalkalmazotti jogviszonyban megszerzett jogaikat vették el ellentételezés nélkül. A szakmai szervezeteknek nem állt módjában a törvény előkészítésében állást foglalni, javaslattal élni.

Az Eszjtv. és végrehajtási rendeletei által kodifikált, egyebek mellett a szakdolgozókra nézve esetlegesen pozitív hatású rendelkezések nem kerülnek végrehajtásra. Ebből a szempontból a jogalkotó konstruktív szándéka mellett is a destruáló hatás jelenik meg a munkavállalói oldalon.

Előadásomban szeretném felhívni a figyelmet az ápolás jelentőségére – egy rövid történeti áttekintésen túl –, milyen módon és hol jelenik meg az egészségügyi rendszer felépítésében a humán erőforrás.

Bemutatásra kerül, hogy az egészségügyi szolgálati jogviszony kapcsán milyen változások érintik a szakdolgozói társadalmat. Az érintett réteg életviszonyainak tekintetében, érdekeik, szerzett jogaik milyen módon változtak meg a törvény hatályba

lépése óta. Az egészségügyi rendszer fenntarthatóságának érdekében a humán erőforrás kétharmadát kitevő szakdolgozók megbecsülése nem érvényesül az új törvény preambulumaival ellentétben. Bemutatom, hogy munkajogi szempontból milyen hibák, figyelmetlenségek, nehézségek kerültek napvilágra az új törvény és végrehajtási rendeletei kapcsán.

Kulcsfogalmak: munkajog, egészségügyi szolgálati jogviszony (Eszjtv.), szakdolgozó, komparatív előnyök elvesztése

Változásmenedzsment a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kórházak és Egyetemi Oktatókórház tagkórházaiban egy konkrét példán keresztül

Gyimesi Gábor, Dr. Bajnayné Kiss Katalin, Pap Judit, Nagy Géza

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kórházak és Egyetemi Oktatókórház, Nyíregyháza

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kórházak és Egyetemi Oktatókórház permanens változásokhoz való alkalmazkodása és változásmenedzselése. Specifikus és speciális helyen történő egészségügyi ellátás bemutatása, amelyet a kialakult ukrán-orosz-konfliktushelyzet idézett elő. Rávilágítani arra, hogy az ápolásvezető milyen válságkezelési, változásmenedzsmenti ismeretekkel kell, hogy rendelkezzen.

Valóság alapú esettanulmány; 2022. 02. 24.–2022. 04. 07. közötti időszak vonatkozásában a „Mi történt?“, a „Hogyan?“ és a „Miért történt?“ kérdésekre adott válaszok ismertetése a változásmenedzsment tükrében.

Reaktívan, a szakma szabályainak, eredményesen az előírásoknak megfelelően alkalmazkodtunk a külső környezetünk

változásaihoz. Sajátos helyszínen, sajátos körülményekhez és feltételekhez alkalmazkodva határmenti gyűjtőpontokon biztosítottuk az ukrain háborús menekültek egészségügyi ellátását, egészségügyi szűrését, koronavírus-tesztelését, kórházi és egyéb ellátásuk szervezését.

Az egészségügyben – a külső környezeti hatások és történések következtében – a változás menedzselése a mindennapok részét képezi, szerepe felértékelődött. Az esettanulmány a változashoz való alkalmazkodást, a kihívásoknak való megfelelést maximálisan prezentálja, hangsúlyozva és kiemelve az ápolásmenedzsment és ápolásszakma töretlen helytállását, elhivatottságát.

Kulcsfogalmak: változásmenedzsment, válságmenedzsment, ápolásmenedzsment, szervezet, esettanulmány, szakdolgozó, alkalmazkodás, kihívás, konfliktus, határmenti egészségügyi ellátás, egészségügyi szűrés

Ki fog minket ápolni, avagy meddig maradunk ápolók?

Nagy Szilvia Annamária

Doktor24 Medicina Zrt., Budapest

Ápolásvezetőként kiemelten foglalkoztat az ápolói hivatás presztízse. Két alkalommal tartottam előadást a témáról, most az előző téma sajnos bővült, hiszen a külső körülmények változása (szolgálati jogviszony, pandémia) számtalan új problémát vet fel. Ki fog minket ápolni? A jó munkahelyi légkör elegendő a szakdolgozók megtartásához? Ki fog minket ápolni? Miért legyünk ápolók? Meddig maradunk ápolók?

2009-ben az ETI alapnyilvántartásából létszámadatokat ismertettem. 2018-ban kérdőíves kutatást végeztem, kereszt-

metszeti vizsgálatot anonim módon öt végzős szakközépiskola osztály körében a motivációról, a képzésről, a jövőbeni terveikről. Ezt a kérdőíves vizsgálatot most 2022-ben is elvégeztem, hiszen az előző kérdőív óta a képzési rendszer és az egészségügy körülményei is alapjaiban változtak meg. Ismerve és összehasonlítva az eredményeket, számtalan kérdés merül fel.

Az eredmények magukért beszélnek, de mit is lehet tenni? Milyen módon tudjuk motiválni most már saját magunkat is? Az adott helyzetben és körülmények között vissza tudjuk-e szerezni az ápolás presztízsét, megbecsültségét? Milyen hatásai vannak a magán egészségügyi ellátás fejlődésének? Lehet-e konstruktív munkakapcsolat a két rendszer ápolásmenedzsmentjei között, hiszen a szakdolgozók a két rendszerben forognak? Mit tehetnek az ápolásvezetők? A felelősségük vitathatatlan, de kapnak-e kellő segítséget, képzést, kompetenciát megvalósítani a nélkülözhetetlen teammunkát? Van-e megfelelő kiválasztási rendszer? Mi lesz az ápolás jövője?

Ahhoz, hogy az ápolás, az ápolók alkalmazkodni tudjanak a naponta változó kihívásokhoz erősíteni és hatékonyabbá kell tenni az ápolásmenedzsmentet. Az ápolási-rányítás területén elsősorban vezetési szinten szükség van egy új, korunknak megfelelő filozófia elsajátítására, mely figyelembe veszi a jelenlegi társadalmi és egészségügyi környezetet. Nélkülözhetetlen a folyamatos párbeszéd és konzultáció az orvosszakmai vezetőkkal, hiszen a gyógyítás alapfeltétele a jól működő ápolás.

Kulcsfogalmak: ápolói hivatás, presztízs, motiváció, képzés, ápolás jövője, ápolásmenedzsment

Jövőkép más megvilágításban

Kiss Ibolya¹, Dr. Papp Katalin²

¹Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kórházak és Egyetemi Oktatókórház, Nyíregyháza

²Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Nyíregyháza

Jelenleg az egészségügyi intézmények szakdolgozói különböző generációhoz tartoznak. A munkához kapcsolódó értékvalasztás tükrében bemutatjuk, hogy mire számíthatunk a jövőben.

A Super-féle munkaérték preferencia kérdőívet fekvőbeteg-ellátásban dolgozó ápolók és a szakképzésben részt vevő tanulók töltötték ki. Az elemzés során a ranghely meghatározásához az egyes értékkörök átlagát vettük alapul, jelölve a szórás értéket.

A vizsgálat jelenlegi fázisában (n=254) különbséget találtunk az egyes generációhoz tartozó ápolók által preferált munkaértékek tekintetében.

Léteznek egyszerű megoldások, melyek segítik a jövő ápolóinak sikeres munkahelyi beilleszkedését, valamint a különböző generációhoz tartozó ápolók hatékony munkavégzését, az eredményes teammunkát.

Kulcsfogalmak: generációk, munkaérték, ápolók

Az informatika alkalmazása a dietetikában a prevenció és terápia területén

Porcsalmyné Henter Izabella

P-22-H Bt., Budapest

A tápláltsági állapot és az életmód jelentősége mind a krónikus nem fertőző, mind a fertőző betegségek esetében bizonyított. Kutatások szerint a lakosság egészségtudatosság és -értés szempontjából inkább tájékozatlan. 70–75 százalékuk a nagy

mennyiségű internetes információ miatt is bizonytalan. A megfelelő minőségű és összetételű étrendhez kíván szakszerű segítséget adni a MibolMennyitEgyek.hu, online tanácsadó rendszer.

A honlap az OKOSTÁNYÉR ajánlason és a Közétkeztetési Rendeleten alapul, szakemberek dolgozták ki laikusok és egészségügyi szakemberek számára. A weboldalra látogató, ha belép és kitölti a kérdőívet, vagy annak egy részét, akkor algoritmus segítségével kap személyre szabott ajánlást alapanyagokénti ételadagokkal, magyarázatokkal, indoklással, recepteket, étrendeket és konzulens dietetikust is ajánl. A Tudástárhoz Tudásfelmérő modul is kapcsolódik, igény szerint rendszeres e-mail üzenetekkel.

A honlap másfél évi statisztikája szerint a kérdőívet több ezer alkalommal töltötték ki – legalább részben – és nézték meg az ajánlásokat. A regisztráltak közül fogyni szeretne 77%, de édességet nassol 52%, magasvérnyomás-beteg 20%, refluxos 15%, dohányzik 18%, fizikai aktivitás: heti 1-2-szer 28%, heti 3-4 alkalommal 22%.

Az alkalmazás támogatja a kliensek önszűrését, lerövidíti az anamnézis felvételét, lehetővé teszi az állapotváltozás követését, segítheti a törzskarton kezelését, valamint az egységes adatgyűjtést és a döntéshozatalt.

Kulcsfogalmak: táplálkozás, életmód, élelmiszer alapú ajánlás, dietetika, online módszer, szűrés